

Ferðaminni úr London

(Ferðin varð gjörd á sumri 1993)

– 8. partur –

BRITISH MUSEUM

Men stórsta savnið av øllum er helst British Museum. Hetta um allam heim viðgita savn og miðdepil fyri menniskjaligari vísind var stovnað eftir deyða áðurnevnda enska fornlutasavnanar Hans Sloan í 1753. Hann gav ensku tjóðini sitt „cabinet of curiosities“ og „chamber of rareties“. Áðrir kendir persónar, ið hava latið savninum rúgvusmikl- ar gávur, eru kongarnir báðir Karl II og Karl IV.

Tú kemur til tær tignarligu høvuðsdyrnar. Eitt rað av joniskum súlum, berandi ein framsíðugalv, ið prýdd- ur er við allgoriskum skurðmyndum, ið Richard Westmacott hevur skorið. Henda stásiliga súlna- gongin gevur okkum eina hóming av, hvat ið er at finna innandura á hesum vala savni, bæði av list, fornlutum og so framvegis.

Kortini, skalt tú fáa nakað rettiligt burtur úr, so er ikki nóg mikið við einum fyrra- ella seinna parti. Tí tað er helst so, at tú finnur okkurt nýtt hvørja ferð.

TJÓVAKOSTIR? ELGIN MORBLE

Mangt er komið til savnið úr fjarløgum london. Eitt nú frisar, ið komnar eru úr Parthenontemplinum á Akropolis í Athen. Tær standa sum eitt slag av veggjaprýði í eini høll. Tjóvakostir, vil onkur vera við. Ja, gaman í. Men var tað fragari, at teir griksku og turkisku „Jens Vej- mænd“ hildu fram at morla hetta sundur til ifyllu til vegagerð. Tí ikki hevði fólk ið har metari skil á, hvat virði í hesum var. Og hvussu frisarnar eru end- aðar her? Jú, tað var enski sendiharrin í Konstanti- nopol, Elgin, lordur, sum í 1801 fekk loyvi frá sultan-

inum at „beina burtur eitt sindur av gomlum steinum við ymsum innskriftum og myndum á“. Hann læt einar 300 – 400 mans arbeida knapt ár við „burturbein- ingini“ og bókstaviliga ribbaði templið fyri eitt- hvørt prýði, og hann læt enska statinum hetta fyri 35.000 sterlingpund. Okk- urt varð sjálvandi oyðiligt undir arbeiðinum við burt- urbeiningini, men peninga- ligan vinning halda menn, at Elgin hevur ikki havt. Men kortini, so er tað hann, ið hevur heiðurin av, at hetta meistarverk varð bjargað, tí annars høvdu turkarnir í sínari líkasalu latið hetta farið fyri skeyti. Hetta dýrmata prýði er sett upp aftur á British Museum, og ber nú navnið „The Elgin Marbles“ – marmorið hjá Elgin.

MILLUM ELSTU BÍBLIHANDRIT

Bókasavnið har er eisini vert at vitja. Eini tvey av elstu bíbliuhandritunum, ið til eru, finnast her. Tað eru Codex Alexandrinus og Codex Sinaiticus. Av øllum man Codex Sinaiticus vera tað best kenda. Tað var týski granskarin Constantin Tischendorf, ið kom fram á hetta virðismikla handrit, eina ferð hann var inni í Santa Katarínukleystirnum undir Sinaifjalli. Tað var um reppið, at munkarnir skuldu blaka tað burtur. Men nú fekk abbatin bráðliga eyg- uni upp. Miklir trupulleikar vóru. Tischendorf var full- vísur um, at hetta var av mesta virði at fáa fatur á

fyrí framtíðar bíbliugransk- arar. Hann fekk munkarnar at ganga við til at lata tað til russiska tsarin. Munk- arnir høyrdu undir griksk- katólsku kirkjuna, og tsar- urin var verji henn- ara. Seinni keyptu bretar handritið, og er tað nú í varðveitslu á bókasavninum á British Museum.

Tað bar so á, at Jehova- vitni-rørslan hevði heims- fund í London um tað mundið, vit vitjaðu savnið. Tey fliktust sum ravnar um deydseyð uttan um skáp- ini, har handritini lógu. Komu í flokkum. Ein leiðari var við. Hann helt so ein lítlan fyrilestur fyri teimum. Eg vildi so fegin hava eina mynd av handritunum, men tað var ikki komandi fram at henda dagin. Tíðin gekk undan, men so kleiv eg upp onkustaðni fyri at síggja niður yvir. Tá var tað, sum Gýðja leypiti split í dansin. Trøllini hvurvu. Tá høvdu tey tpyt nóg leingi fyri øðr- um. Men tá fekk eg náðir at stilla meg væl fyri at fáa tikið tær myndir, mær lysti.

HITTA FØROYING

Onkur føroyingur var her, vit kendu. Vit høvdu avrátt at hittast henda fríggjadagin um middagsleitið. Avtalaðu so at møtast við eina av undirgrundstøðunum. Tað er altíð hugnaligt at hitta føroyingar burtur í london.

Suni Joensen hugleiðir um einaferð í London á sumri 1993. Áhugaverda ferðafrásøgnin verður prentað í dag og í teimum komandi bløðunum

